

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Organ național-bisericesc.

Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andrei

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamente:

Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni
150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. —
Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe

se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu,
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se
refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor

un șir petiț 10 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează Administrației ziarului Telegraful
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Transfigurarea Românismului

de NICHIFOR CRAINIC

Doctrina creștină e una și aceeași din veac și până'n veac. Dar popoarele, care se apropie de ea, se desvoltă în chip deosebit după dominantă temperamentului etnic al fiecăruia. În lumina soarelui grăul crește ca grău, iar strugurii ca struguri. Sunt popoare cu temperament apostolic, care realizează creștinismul convertind pe alții. Sunt popoare cu temperament mistic, care îl realizează în contemplațiile marilor singuratici. Sunt popoare cu spirit critic, care îl cugetă filosofic, alterându-l de multe ori. Sunt popoare cu geniu artistic, care îl preamăresc în strălucitoarele minuni ale frumuseții. Noi Românii suntem un popor, care am trăit creștinismul în generositățile eroismului și a milosteniei. Creștinismul e universal în revelație, dar devine național după modul dominant al temperamentului etnic, care îl realizează. Acest adevăr atestat de realitatea istorică, concordă pe de o parte cu legea naturală a varietăților fapturii, iar pe de altă cu doctrina revelată a harului, care lucrează în chipuri nesfârșite, corespunzător modurilor naturale, dela faptură la faptură. Legea constantă a perfecțiunii creștine e să te realizezi în Hristos potrivit posibilităților maxime, sădite în natura-ți proprie.

Filosofii, cari privesc lucrurile acestea pe dinafară și schematizează în conceptele deșarte ale antinomiei universalului creștin și particularului etnic, ignoră această minunată plasticitate harică, rânduită de înțelepciunea lui Dumnezeu și de dragostea lui pentru fiecare faptură în parte. Lucian Blaga care, cu toată strălucirea inteligenței sale, a trecut prin teologie ca manta impermiabilă prin ploaie, cade și el victimă acestei schematizări filosofice când încearcă să excludă ortodoxia din specificul existenței românești. Ortodoxia e dată pentru toată lumea, dar poporul nostru s'a realizat în lumina ei, cu conlucrarea Celui de Sus specificându-se față de alte popoare, chiar de aceeași credință, prin desvoltarea maximă a acelei trăsături fundamentale a naturii sale etnice, care e generositățile eroismului și a milosteniei. Nu știm și nici nu am putea să știm vreodată ce-a fost și ce-ar fi putut să fie această calitate a sufletului românesc în afară de creștinism, pentru simplul motiv că n'o cunoaștem decât în forma transfigurată de flacăra evlaviei ortodoxe. În realitatea dată a existenței românești, a deosebi etnicul de elementul religios nu e decât o operație presumptuoasă și artificială a imaginației filosofice, fără corespondent în viață. Sunt astăzi o sumă de doctrinari germani cari, în năzuința de a-și lămurii rasa ca atare, îi caută însușirile originare cu veacuri în urmă, la triburile druidice dinainte de creștinism și, pentru a obține un

specific rasial «pur», definesc aceste însușiri în opoziție cu creștinismul. Care filosof al nostru are la îndemână o epocă de păgânism românesc, pe baza căreia să ne poată vorbi serios și verosimil de un specific etnic separat de ortodoxie? Cum o asemenea epocă nu există, ne rămâne doar să vagabondăm în utopia unor concepte filosofice, pentru a ne croi cu orice preț o atitudine bizară, cu iluzia că gândim nemaipomenit de original!

Strămoșii noștri, e adevărat, n'au gândit creștinismul, ci l-au trăit, căci în ochii lor creștinismul e principiu de viață, iar nu cadavru filosofic pentru disecțiile judecătorești critice. Iar a trăi creștinismul e ceea ce primează peste toate elucubrațiile cugetării omenestii. Din trecutul nostru nu cunoaștem niciun caz când un Român s'a se fi simțit nenorocit că l-ar fi sufocat metafizica ortodoxă și l-ar fi stăvilat să cugete personal. Dar închipuiți-vă că diavolul l-ar fi împuns pe vreunul în creier să plămăiască el o metafizică superioară celei ortodoxe. Închipuiți-vă că acesta ar fi venit și ar fi zis: Dumnezeu l'ar părinților noștri nu e bun; să vă faceu un alt Dumnezeu după chipul și asemănarea mea. Închipuiți-vă că genialul filosof ar fi proiectat în țările o caricatură de Dumnezeu care, căindu-se prea târziu că a zidit oameni rivali cu dânsul, ar pândi din poarta cerului cu băta censurii transcendente în mână, băta să pocnească la mir pe oricine s'ar încumeta să-ia locul. Chiar dacă metafizicianul nostru ar fi fost convins că această caricatură e o filosofie specific etnică, fiindcă e originală ca o trăsătură și e gândită de un Român, ce virtuți nobile, mă rog, s'ar fi putut desvolta în sufletul acestui neam din exemplul acelui monstru transcendent? Numai imaginându-ne posibilitatea unei astfel de metafizici, ne declarăm fericiți că poporul nostru a avut bunul simț să îmbrățișeze total concepția ortodoxă despre lume și viață, fără trufia naivă de a face concurență filosofică lui Dumnezeu. Dacă pe vremuri cugetarea omenescă se străduia să descopere principiile de temelie ale existenței, în virtutea cărora să formuleze înțelepciunea practică a vieții, astăzi filosofia decade la rolul unui costum individual, croit cu atât mai bizar cu cât posesorul lui ține să pară mai original. Pentru onoarea poporului nostru, catedrala dela Argeș sau Trei Ierarhi dela Iași, în a căror armonie se răsfrânge prea înalta frumusețe cerească, valorează de mii de ori mai mult decât duzini de astfeti de sisteme filosofice, din care noblețea cugetării și generositățile spirituale lipsesc, distruse de stăpîniunea individualismului orgolios.

Ne trebuie neapărat o filosofie românească? Dece? Numai ca să ne

luăm la întrecere cu alte neamuri, care poartă într'adevăr cununa geniului speculativ? Există la noi convingerea că suntem rămași în urmă față de anumite forme de cultură, create de alții. Dar uităm prea ușor că sunt neamuri, pe care le invidiem pentru cultura lor și care n'au creat nici pe departe formele de spiritualitate de care a dat dovadă românismul. Nu suntem înapoiți, cum ne credem, și nu știu dacă suntem prin ceva superiori altora, dar ceea ce trebuie să înțelegem e că suntem altceva decât ceilalți, judecând după natura sufletului nostru și după contribuția lui în lume. Lucian Blaga preconizează o metafizică românească elaborată din superstițiile folkloristice, din miturile indiene și din ereziile creștine, toate elemente antiortodoxe. Dar aceasta n'ar fi decât o metafizică a babelor vrăjitoare sau un galimatias crișnamurtic, cum e teosofia. Criteriul, pe care îl stabilește dânsul pentru o filosofie românească, e prea simplu și prea insuficient. Căci nu ajunge să ai o identitate etnică și să emiți o năsbătie, pentru a face filosofie autohtonă. O filosofie românească trebuie să fie cât de cât reprezentativă măcar pentru o latură a sufletului românesc. Hegel e filosof reprezentativ german prin idealismul său absolut; Kant e filosof reprezentativ german prin formula imperativului categoric al datoriei morale, idee ce corespunde disciplinei native a poporului german; Nietzsche e filosof reprezentativ german prin anticreștinismul său, ci prin teoria voinței de putere, în care se recunosc conaționalii săi. Așa sunt văzuți doar acești cugetători în propria lor țară! Ideea originală rămâne o simplă curiositate intelectuală dacă nu proiectează o rază de lumină asupra unor însușiri fundamentale din sufletul național. Cu adâncă părere de rău trebuie să spunem că nu vedem nicio afinitate între metafizica poporului român și ideea așa de originală a Marului Anonim, biet satrap al cerului speculativ, îngrozit că pigmeii din lume ar putea să-și usurpe tronul! Cei câțiva snobi din viața intelectuală se pot entusiasma de asemenea idei originale, dar snobul e un izolat, osândit să dispară în marea moartă a sterilității. Până când geniului românesc îi va fi dat să se ridice pe culmile speculației pentru a făuri o imagine a transcendenței cu aderențe în spiritul nostru, ne mulțumim cu munca rodnică a noii pleiade de istorici cari, încălziți de viziunea largă a trecutului, ridică în lumină din ce în ce mai clară spiritualitatea creștină a poporului nostru. Istoria e viața conștientă a neamului și fenomenele ei de eroism și milostenie, în care sufletul colectiv se umflă ca oceanul în flux, peste marginile obișnuite, ne vorbesc numai de aderențe ortodoxe, care au înobilat fața românismului.

Ce putere are metafizica Bisericii, această metafizică ortodoxă, condamnată la moarte de filosofii cari râvnesc o faimă de anticriști, ne-o spune noua încordare a poporului

român, ridicat iarăși să-și apere ființa în numele lui Dumnezeu. În jurul nostru s'a desființat Cehoslovacia. În jurul nostru s'a dărâmat Jugoslavia. Avem interese naționale și într-o parte și în cealaltă. Și totuși, cavalerismul, stângeneala morală și compătımirea ne-au impus o rezervă, ce nu seamănă cu a niciunui alt popor, izvorată din adâncul inimii noastre creștine. Noi Românii nu adulmecăm beneficiile, ce n'au fost îmbrobonate de sudoarea sângelui, dar ne găsim totdeauna unde sacrificiile cele mai grele s'aduc pentru un pic de dreptate în această lume. Precum odinioară ne-am ivit în largul ecumenic cu Mircea cel Bătrân, în cruciada contra mahomedanismului, tot așa luptăm azi încordați în cruciada europeană împotriva păgânismului sovietic. E destinul nostru dela Dumnezeu ca dreptatea, după care însetează acest popor, să n'o cucerim în numele egoismului și al orgoliului național, ci în numele jertfelor aduse pentru sfintele idealuri ale lumii creștine. Ne-am regăsit ca Români, pierzându-ne din toată inima în marea cauză a tuturor. Ne-am înălțat ca Români, încovoiindu-ne sub povara semenilor noștri. Această săracă țară mică, după cum o numia cu mișcătoare gingășie giagnticul atlet al lui Hristos, Mihai Vodă, n'a pierit, ci s'a ridicat din veac în veac, ca din treaptă în treaptă, fiindcă a știut să facă din voința ei săgeată în arcul voinței lui Dumnezeu.

(„Gândirea", Aprilie 1943).

Supraistoria noastră

Excelenta revistă „Gândirea” aduce în Nr. de pe Aprilie a. c. un eseu de indescritibilă frumusețe al dlui prof. Nichifor Crainic, intitulat: „Transfigurarea Românilor”, a cărei parte ultimă o reproducem în foala noastră. Istoria noastră, care nu este o istorie pozitivă, realizată cu puteri pur omenestii și pentru scopuri pământești, ci este o istorie făcută în comun de puterile cerești și de cele pământești, mișcându-se pe o linie de idealism și într-o regiune învăluită în lumina harului, nu poate fi redată în înțelesul ei decât de o sensibilitate și de o peană de poet, purtat de dragostea cea mai înțelegătoare față de factorul ortodoxie care este factorul ei hotărâtor. Dl. Nichifor Crainic era cel mai indicat să ne dea aceste pagini, cari să se ridice cu adevărat la înălțimea istoriei noastre. Eșul acesta, care pune în lumină marea istorie pe care a făcut-o poporul nostru, determinând în bine soarta Sud-Estului și chiar a întregii Europe, e de natură să înlăture afirmațiile deprimate și injuste ale unii Blaga de pildă, care, lipsit de puterea înțelegerii lucrurilor cu adevărat mari, ține să convingă pe tinerii noștri că noi n'am avut istorie, am trăit ca niște larve sub coaja pământului, sau ca cine știe ce trib african, incapabili să ne impunem în două mii de ani cu un rol al nostru în aceste ținuturi.

Nu subistorică ne-a fost existența, ci supraistorică, realizând o istorie maximă pentru puterile noastre și în comparație cu toate neamurile ce ne înconjoară. Măcar de am fi în stare să ne înținem și de aci înainte la aceeași înălțime a rolului nostru ca neam. Acest lucru îl dovedește din nou cu o limpezime hotărâtoare esul dlui Nichifor Crainic.

D. S.

O operă creștinească

P. S. Episcop Dr. Nicolae Popovici al Orăzii a luat inițiativa ridicării unui orfelinat la Beluș care să adăpostească pe orfanii rămași după eroii căzuți în acest război. Pentru ducerea la bun sfârșit a acestei opere atât de necesare azi și de corespunzătoare cu misiunea Bisericii, P. S. Sa a adresat un *Apel* către toți bunii Români, din care dăm următoarele:

Români,

Se împlinesc încurând doi ani decând Țara noastră poartă la Răsărit războiul sfânt pentru libertatea pământului ei copleșit, pentru apărarea ființei sale și pentru slava crucii lui Hristos. Jertfele morale și materiale pe care el le cere tuturor, sunt multe și grele. Una din aceste jertfe — pe care iubirea noastră de neam și de Țară, de Rege și Lege trebuie să o suporte și să o îplinească cu înțelepciune, cu îndelungă-răbdare și cu inimă bună — este grija sfântă ce o datorăm urmașilor acelora cari au căzut, luptând eroic, în primele linii ale frontului. Câte case îndoliate, câți părinți și frați nemângăiați, câte văduve zdrobite de durere și câți copii orfani nu au lăsat ei în urma lor?...

Tuturor acestora trebuie să ne facem de toate ca pe toți să-i mântuim, după cuvântul sfântului apostol Pavel. Dar dintre toți, cel mai vrednic de atențiunea noastră, cel mai avizată al ajutorului nostru sunt fără îndoială orfanii lipsiți tocmai în epoca copilăriei lor nevinovate de sprijinul, de puterea și de căldura ocrotirii părintești. Ei sunt copiii patriei. De aceea patria — prin jertfelnicia noastră a tuturor — trebuie să-i crească și să-i ocrotească, să-i învețe și să le dea o pâine cinstită pentru viață...

În ceasuri de adânci răscoliri ale conștiinței mele morale și naționale... m'am hotărât să împlinesc, în măsura puterilor noastre, porunca cea din urmă a celor ce au plecat pentru totdeauna dintre noi — zidind un orfelinat parhial, pentru o parte din orfanii de război.

Pentru ducerea la bun sfârșit a acestei lucrări în curs de executare — lucrare care, datorită împrejurărilor grele de astăzi, va costa suma de peste 40 milioane Lei — facem un călduros apel al patriotismului luminat și jertfelnic al tuturor Românilor din Țară, rugându-i stăruitor să-și dea obolul lor pentru desăvârșirea unei opere, ce se va ridica pilduitoare lângă munții lui Avram Iancu, ai lui Horia, Cloșca și Crișan și în preajma unei granițe încă sângărând.

Mulțumind tuturor dăruitorilor pentru obolul lor, îmi ridic ochii către ceruri și mă rog din adâncul inimii pentru toți bi-

P. S. Sa Episcopul NICOLAE COLAN în vizitație canonică

În ziua de 2 April a. c. d. a., P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan, însoțit de p. prof. Simeon Curea și de diaconul Gr. Turcan, a cercetat pe fiii Săi suferinți din parohia Agârbici, unde a fost întâmpinat de marea mulțime a credincioșilor cu propori în frunte, precum și de tineretul școlar, condus de învățătorime, în mijloc cu p. adm. protopopesco Pr. Ioan Costea.

S'a slujit vecernia, după care P. S. Sa a cuvântat celor adunați, zicând:

„Ca orice bun părinte am cercetat mai întâi pe cei mai îndepărtați fii ai mei suferinți. — pe cei din Treiscaune, partea cea mai de răsărit a țării și pe cei din Maramurăș, lăsând pe cei mai apropiați pentru mai târziu — pentru a le împărtăși dragostea mea și a le da învățăturile și sfaturile trebuitoare pentru întărirea credinței. Am fost și suntem un popor strâns legat de Biserica strămoșească. Ea, cu învățăturile Mântuitorului, ne-a fost leagăn de naștere și pruncie. Dela Ea am primit bunătatea, tăria și seninătatea sufletelor noastre, pentru a răzbi prin toate greutățile vieții acesteia, care nu sânt decât mijloace de pregătire pentru viața cea de dincolo, cea cerească.

Sunt cu inima plină de bucurie, când în locașul acesta vechi, făcut din lemn de strămoșii voștri, dela mic la mare, dela copilul de școală până la bătrânul încărunit de mulțimea anilor, ați venit ca să-mi arătați alipirea strânsă la Biserica noastră. Într'adevăr, numai în Ea se dă și se primesc învățături care sunt neperitoare.

Rămâneți strâns legați de ea. Fiți ascultători de conducătorii voștri. Iar voi micușii copii, pe cari Mântuitorul vă iubește atât de mult încât celor mari V'a dat pildă, fiți sânguincioși în ale învățăturii, ascultând de părințele voștre și dascălii voștri, cari nu vă pot învăța decât ceea ce plăcut lui Dumnezeu și folositor nouă oamenilor.

Binecuvântarea arhierească a fost primită de credincioși cu ochii iluminați și înrouați de măgelele curate ale lacrimilor de iubire pentru Arhiereul lor.

nefăcătorii orfanilor zicând: «Doamne Isuse Hristoase Fiule al lui Dumnezeu, binecuvintează viața și răsplătește jertfa fecăruia după inima sa, Amin».

Beluș, la 12 Aprilie, 1943.

Cu arhierestii binecuvântări:

† NICOLAE

Episcopul Orădiei

Acelaș drum...

Peste sbuciumul vremilor de azi se arcuiește lumina bucuriei creștine, în *Învieria Domnului*.

Niciodată, ca acum, în această înclăștare de moarte a popoarelor nu s'a afirmat cu mai multă tărie dorirea nepotolită a sufletului după cerul senin al păcii, după o „Învierie” a lumii, prin suferință și moarte.

Crucea suferințelor răstignirii și înmormântarea, încheiau un ciclu al pătimirii Lui omenești, pornită din ura, răsunarea și nemernicia unor oameni inadaptabili concepției superioare despre viață și lume.

Acelaș drum îl parcurge omenirea azi, ducându-și crucea păcatelor de ieri spre Golgota unei vieți, care a ocrotit toate răătăcirile spirituale și materiale pentruca din mormântul ei să se reverse lumina învierii altei lumi, altei istorii, cu alte idealuri de viață.

Deci, să nu ne tânguim, nici să strângem pumnii, căci toată durerea ce îndoliază fața lumii, toate lacrimile ce tremură sub geana a milioane de ochi nevinovați, și toate mormintele preterate pe fața întregului pământ, nu sunt decât acel desnodământ al vieții unui secol, în care păcatul și-a scurs tot catranul morții și otrava nedreptății, răzbnării, lăcomiei și mândriei Luciferice.

Omenirea a mai trecut printr'o răscruce de destin, când umbra aceluiaș păcat acoperea soarele vieții adevărate, și când această umbră suise până să atingă lumina tronului ceresc. Dar, Dumnezeu, în iubirea Sa nemărginită, a trimis pe Fiul Său, să poarte crucea suferinței omenești și prin jertfa Sa, să biruie puterea păcatului, slobozind astfel sufletul lumii din temnița întinericului și croindu-i drumul de lumină spre crângurile însozite ale cerului dumnezeesc.

Azi însă aceste dureri, aceste înfrângerii, ne sunt date să le ispășim și să le biruim noi. Este grea această luptă cu cele șapte capete pline de veninul morții. Dar, puterea și mântuirea ne este tot Crucea lui Hristos; lumina vieții noastre, a lumii, a istoriei de mâne, nu poate fi alta, decât lumina ce s'a revărsat din mormântul învierii Lui.

Iată bucuria creștină ce înăbușă suspinul, ce ne înfloară inima, dar și nădejdea în răsăritul altei vieți, înflăcărate de lumina roditoare a păcii, iubirii și dreptății neamurilor, ce mor pentru acest sfânt ideal. Căci drumul lor, prin moarte, nu poate duce decât spre Învierie.

Pr. C. Zoican

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Maiu 1943

1. În fiecare zi dimineața la ora 6^{1/2}, Utrenie și în continuare *Sfânta Liturghie*. În fiecare seară la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „*Acatistul Maicii Domnului*”.
2. În *Dumineci* și *Sărbători* dimineața la ora 8^{1/2}, Utrenia, iar la ora 9^{1/2}, *Sfânta Liturghie*. La liturghie cântă „*Corul catedralei*”, sub conducerea profesorului Gheorghe Șoima.
3. *Duminecă în 2 Mai 1943*, servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobet, Prot. stavr. Emilian Cioran, Ier. Grovu, Gheorghe Secaș și Prot. Mihail Neagu; diaconii: cons. Alexandru Popa, Anatolie Scurtu și Simion Macarie. *Predică*: cons. Gh. Secaș. La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, Pr. Dr. Ioan Chioariu, dela parohia Sibiu Inf.
4. *Duminecă în 9 Mai 1943* servesc cons. Ieronim Grovu, Dr. Spiridon Căndea și prot. Mih. Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. *Predică*: cons. Dr. Spiridon Căndea. La Oastea Domnului predică după masă la ora 4: Preotul Ioan Albu dela parohia Sibiu-Iosefin.
5. *Duminecă în 16 Mai 1943*, servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Aurel Nanu și duhov. Nicodim Belea; diaconii: Ioan Circov și Vasile Șortan. *Predică*: Prof. Aurel Nanu. La Oastea Domnului predică după masă la ora 4: Pr. Nicolae Constantin dela parohia Sibiu-Lazaret.
6. *Vineri în 21 Mai 1943 la Sf. Imp. Constantin și Elena* servesc: prot. Mih. Neagu, prof. Zosim Oancea și dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Simion Macarie și Nicolae Petrescu. *Predică*: prof. Zosim Oancea, La Oastea Domnului predică după masă la ora 4 duhovnicul Nicodim Belea dela Academia teologică.
7. *Duminecă în 23 Mai 1943* servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă și Nicolae Neaga. diaconii: Anatolie Scurtu și A. Rudeanu. *Predică*: Prot. Mihail Neagu. La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, Pr. Dr. Cornel Sârbu dela parohia Sibiu-Treistejari.
8. *Duminecă în 28 Mai 1943* servesc: Prot. Mihail Neagu, duhovnicul Nicodim Belea și dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Alexandru Popa și Ioan Circov. *Predică*: duhovn. Nicodim Belea. La Oastea Domnului predică după masă la ora 4 Mihail Neagu.

* FOIȘOARA *

Istoria și caracteristica grupărilor: „Biserica vie” și „Biserica reînnoitoare” din Biserica rusă în timpul bolșevismului *

Una din problemele fundamentale ale bolșevismului a fost nimicirea completă a Bisericii ortodoxe. Dar când regimul sovietic s'a convins, încă din primele zile, că prin puterea brutală nu va reuși a nimici în scurt timp toată organizația bisericească, s'a gândit să o sfășie dinlăuntru. Astfel se concepe subtil un plan complicat, și pentru îndeplinirea lui fură atrasă la acțiune toate elementele nemulțumite și nevrednice din mijlocul clerului și dintre mireni.

Cu executarea acestui proiect a fost însărcinat membrul G. P. U. moscovit (atunci B. C. K.), un oarecare Tucicov. Miezul planului era următorul: cu ajutorul grupului bisericesc arătat, mai întâi trebuia să fie dat jos capul Bisericii ortodoxe, patriarhul Tihon, care nu s'a supus presiunii puterii bol-

șevice, ci din contră făcea deschis opoziție contra ei. În locul lui trebuia să fie creată o organizație bisericească în stare să devină o unealtă ascultătoare în mâinile G. P. U.

Cu această acțiune se realizau în acelaș timp două scopuri: în primul rând patriarhul și aderenții lui, învinuiți pe baza art. 58, ca contrarevoluționari, să fie dați jos nu de puterea civilă, ci de însași Biserica; în al doilea rând, îndeplinind acest act, noua conducere bisericească pierdea drepturile sale de ierarhie canonică, ca producătoarea răscoalei contra conducerii legitime a Bisericii.

Sub oblăduirea G. P. U. s'au ivit noi curente bisericești și anume: „*biserica vie*” și „*biserica reînnoitoare*” (restauratoare), programele cărora se diferențiază numai după activitatea mai mare sau mai mică pentru nimicirea Bisericii. La baza lor stătea chemarea la unire cu puterea sovietică, înlăturarea completă a tuturor vechilor aderenți ai Bisericii și aducerea în viață a unei serii de situații și de reforme, cari nu stau în acord cu canoanele Bisericii ortodoxe și cari subminează viața ei (negarea dumnezeirii lui Iisus Hristos, dărâmarea altarelor în biserici, introducerea episcopatului căsătorit, căsătoria clerului de mai multe ori și altele de felul acesta). Deși biserica reînnoitoare (restauratoare) nu împărtășia complet acest plan, cu toate acestea ea coopera

cu „*biserica vie*”, care constituia aripa stângă a organizației bisericești noi și niciodată nu s'a ridicat contra acestor teze. Patriarhul Tihon a fost arestat și închis în Mănăstirea Donscoi, și conducerea bisericească superioară a fost trecută de guvern reprezentanților bisericii restauratoare și bisericii vii. S'a constituit conducerea superioară a Bisericii (V. T. U.), în fruntea căreia a fost instituit un oarecare mitropolit Antonie.

Valul arestărilor în masă a celor cari n'au părăsit orientarea patriarhului și au rămas fideli conducătorilor ortodoxiei, s'a întins în toată Rusia. Fiecare episcop, preot, diacon și cel mai neînsemnat mirean activ a fost chemat de unul singur la G. P. U. care îi pretindea lăpădarea de „*Biserica Tihoniană*” și recunoașterea V. T. U. Pe lângă aceasta erau amenințați neîncetat cu închisoarea, cu confiscarea averii, cu represalii față de familie și altele la fel. Cei cari nu s'au supus au fost arestați pe loc și trimiși în lagăre, în majoritatea cazurilor, fără drept de a coresponda, și dispăreau fără urmă. În toate localitățile au fost organizate cuiburile V. T. U., cari au început să preia cu forța bisericile. Credincioșii, în majoritatea covârșitoare a cazurilor, nu recunoșteau aceste cuiburi. Bisericele au început să fie goale, iar guvernul sovietic folosind aceasta, anunța sus și tare lăpădarea poporului de religie și închidea bisericile. Pe lângă toate cuiburile

[filialele] V. T. U. a fost organizat un institut al „*agenților V. T. U.*” — care cuprindea pe colaboratorii mai activi din mijlocul clerului, — îndatorirea cărora era de a însoți pe reprezentantul G. P. U. în deplasări prin circumscripții, a sili pe căi lăaturalnice pe preoți și pe parohieni să recunoască noua conducere bisericească și a raporta imediat despre cei ce nu se supuneau. În proximele zile cei nesupuși au fost arestați și trimiși în exil. Legătura strânsă între biserica nouă și guvernul sovietic a ajuns până acolo, că într'un timp sediul V. T. U. în Moscova se afla în clădirile G. P. U. Pentru a ajunge acolo, trebuia să intri prin poarta păzită de soldați a unui edificiu mare cu inscripția „*Gos. Polit. Uprav.*”, ajungând într'o curte unde era o frumoasă casă cu trei etaje destinate noiei conduceri bisericești. [Acest fapt verificat a avut loc în Moscova în anul 1925, pe Moreșke în casa Nr. 18].

În anul 1923 Tucicov a organizat așa numitul „*sinod local*” la care, după mai multe curățiri și tăieri, au fost lăsați numai delegații „*Bisericii vii*” și ai „*Bisericii restauratoare*”. „*Tihoniani*” în acest timp au fost închisi în închisori peste tot.

Sinodul s'a adunat în primăvara anului 1923 și a luat următoarele hotărâri:

1. Patriarhul Tihon a fost declarat ca cel mai mare dușman al statului.

* Dăm acest articol după un text rus ce ni s'a trimis de un preot din Simferopol prin stăruința învățat. Serg. T. R. Eremie Potcoavă, D. S.

Din Cartea pastorală

a P. S. Sale Episcopului NICO-LAE al Vadului, Feleacului și Clujului

„Nici o bucurie nu se poate asemăna cu bucuria Paștilor, pentru că nici un dar nu este atât de prețios ca darul adus nouă de Domnul nostru Iisus Hristos prin moartea Sa pe cruce și prin învierea Sa cea de a treia zi. Acest dar este însăși mântuirea sufletelor noastre, adică răscumpărarea noastră din robia păcatului și a morții.

Toate robiile sânt rele, fiindcă toate sânt împreunate cu suferințe, cu cazne, cu munci. Și toate sânt nevednice de omul pe care Dumnezeu — când l-a zidit — l-a înzestrat cu libertate. Totuși cea mai grea și cea mai rușinoasă robie e a păcatului. În robia față de oameni te pot împinge oamenii; în robia păcatului însă te înjugi totdeauna tu singur. Și apoi oamenii îți pot robi doar trupul cel pieritor, sufletul însă nu ți-l pot lega cu nici un fel de cătuși. Cel robit oamenilor poate fi slobod lui Dumnezeu. Robia trupului fine numai în veacul de acum, iar robia sufletului prin păcat fine în veacul de acum și în cel ce va să vină.

„Nici o biruință nu se câștigă fără luptă și fără jertfă. Iar pentru cea mai strălucită biruință — a vieții asupra morții — Fiul lui Dumnezeu a trebuit să poarte cea mai înviforată luptă și să aducă cea mai mare jertfă.

Pe Celce de bună voie s'a dat morții, Dumnezeu l-a înviat; pe Celce smerindu-se s'a pogorât până în iad, l-a înălțat la cer, unde șade de dreapta Tatălui și de unde iarăși va să vină cu mărire să judece viii și morții.

Ca în toate vremile înviforate, se vor ivi și astăzi oameni cari vor căuta să vă fure „cu înțelepciunea deșartă, după predania omenească, după stihile lumii, nu după Hristos“ (Col. 2, 8). Ci voi să nu vă luați după șoaptele lor și să nu vă clătiți din credința întru care v'ați născut. Căci ea e credința în care au viețuit și înaintașii voștri și întru care s'au săvârșit ei cu cinste. Cine se lapădă de Biserică, se lapădă de Hristos și se lipsește de izbăvirea cea întru El. Acela se lipsește în chip nebunesc de bucuria Paștilor, de lumina Învierii, rămânând un biet rătăcitor prin întunericul veacului acestuia, pradă tuturor ispitelor aducătoare de moarte.

Iubirea de Dumnezeu și bucuria Paștilor în frăția voastră nefățărită să se vadească. Ea să vă închege într-o obște sfântă pe care nici o putere lumească

să n'o mai poată risipi. Ea să vă mângâie și să vă întărească în toate zilele vieții voastre. Ea să vă împușineze mai ales astăzi și durerea că mulți din cei scumpi ai voștri nu sânt acasă în această mare zi de praznic, ci sânt departe unde se oștesc împotriva puterilor întunericului. Nu-i uitați nici pe ei din rugăciunile voastre. Imbrățișați cu dragostea voastră pe orfani, pe văduve și pe toți cei săraci și lipsiți, ajutându-i frățește, ca purtând împreună poverile ceasului de acum, să vă învredniciți de belsugul binecuvântărilor pe care îndurarea lui Dumnezeu le va revărsa, când va găsi cu cale, asupra noastră a tuturor.

Nu încetați a vă ruga Părintelui atotputernic să risipească ura dintre no-
roadele pământului și să trimită în lume pacea dreaptă, pacea sfântă, pacea lui Hristos.

Bibliografie

I. Petrovici: Momente solemne, Casa Școalelor, 1943, pagini 180, preț 150 Lei.

Di prof. I. Petrovici și-a adunat într-o ediție întregită o parte din cuvântările rostite la diferite ocazii festive, după ediția din 1927, care cuprindea unele cuvântări făcute până în acel an, se epuizase de multă vreme.

Domnia Sa a săvârșit o faptă de mare folos publicând aceste cuvântări. Ele pot servi ca un model al genului, abstrăgând de încântarea sufletească pe care o procură lectura lor.

Căci cuvântările dlui prof. Ion Petrovici întrunesc deopotrivă aceste două calități: ele sunt intruchipări ale artei oratorice, dar totodată bucăți de adevărată literatură.

Privite sub aspectul oratoric, trebuie să remarcăm mai întâi că astăzi, deși se vorbește enorm, rar întâlnim câte o cuvântare care să corespundă cerințelor oratoriei concepute ca artă.

Cuvântările de azi n'au un început și un sfârșit, n'au o măsură, o gradație, nu țin seama de ceea ce trebuie unui auditor într-un moment dat. Sunt apoi sau prea superficiale și deslănate, sau prea docte, adevărate prelegeri. Nu mai vorbim de forma literară care lipsește uneori cu totul, altele tot se reduce la figuri goale.

Cuvântările dlui prof. I. Petrovici sunt la antipodul negațiilor înșirate. Ele au o introducere, o încheiere, o gradație a tratării, o măsură a extensiunii, un echilibru între fond și formă, nelipsind nici primul nici ultima, dar menținute în anumite margini. Discursurile Domniei Sale desvoaltă

totdeauna câteva idei, o anumită filosofie, dar atâta câtă poate asimila un public general și într-o formă limpede, bine rotunjită.

Caracteristic este cuvântărilor Domniei Sale elementul anecdotic. Fiecare discurs cuprinde una sau două scurte întâmplări sau povestiri, amintiri sau citate, cari servesc pentru ilustrarea ideii și pentru înviorarea atenției.

Am putea spune că efectul produs de cuvântările DSale este în general o anumită stare de desfătare spirituală, care se împreună admirabil chiar cu tonul de gravă seriozitate atunci când momentul o impune.

Imaginile inedite, claritatea străvezie în care se mișcă ideile, povestirile cari le ilustrează, produc o stare de încântare, de mulțumire, de odihnă în suflet, o impresie că prin discurs s'a rotunjit ceva în mod deplin, că într-o formă finită el cuprinde o anumită infinitate, ceea ce-i caracteristic artei adevărate.

Am mai remarcat, nota dlui prof. I. Petrovici nu e patetismul nici chiar în discursuri. Cuvântul DSale nu deslănțue patimi de nici un fel: nici avântul fără frâu, nici durerea nerefinută, nici revolta nemăsurată. Am putea spune că Domnia Sa e un clasic și în această privință.

Aceasta nu înseamnă însă că sufletul DSale nu vibrează și nu transpune în stare de vibrație și sufletele ascultătorilor. Dar e o vibrație reținută în manifestări și tocmai de aceea mai interiorizată, mai statică, mai intensivă. Cuvântările funebre la moartea lui Oct. Goga, a Reginei Maria, ne pot servi de ilustrare a acestei stări de încordare în durere pe care înfrânarea o mărește.

Această observație e valabilă și în general pentru filosofia cuvântărilor dlui Ion Petrovici, căci ele toate au și o anumită filosofie.

Di prof. Ion Petrovici pare, privit la suprafață, un olimpian încrezător în puterea rațiunii de a descifra deplin tainele vieții. Cu puțină sensibilitate lectorul simte însă că nu este așa. Cu toată limpezimea frazelor, cari redau impecabil sensul anumitor idei, lectorul simte că oratorul își dă seama că ceea ce prinde în cuvintele sale clare sunt numai fărâme, sunt elemente de suprafață dintr'acel vast și prăpăstios adânc care constituie marele X, peste care plutim. Dar pe când la alții conștiința acestui mister întretine o alarmă continuă și o desordine a expresiei, o spalmă neînfrănată, la dl prof. I. Petrovici ea produce o înțeleaptă împăcare cu un destin al cărui înțeles ne depășește. Aci stă clasicismul Domniei Sale. Pe când la alții scrisul și cuvântul e un pod accidentat prin ale

cărul scânduri vezi gurile de prăpastie, la dl prof. I. Petrovici podul de cuvinte este impecabil încheiat, dar îl simți legănându-se elastic peste adâncurile de taină.

D. STĂNILOAE

I. Lupaș: „Zur Geschichte der Rumänen. Aufsätze und Vorträge“. 1943 pag. VIII+608.

A apărut în editura germană Kraft și Drotleff din Sibiu un volum de peste 600 pagini, publicat de dl prof. I. Lupaș cu titlul „Zur Geschichte der Rumänen“, cuprinzând o serie din conferințele istorice rostite de DSa în cursul anilor din urmă în diferite centre universitare din Apus.

Numeroși auditori ai acestor conferințe au exprimat de repetate ori dorința să aibă textul lor tipărit într-o publicație accesibilă păturilor mai largi ale cititorilor, obișnuți în timpul din urmă să urmărească fenomenele vieții românești din trecut cu interes tot mai viu și cu atenție sporită.

Dela profesorii Universității din Berlin, München, Viena, Zürich, Bratislava, Tübingen a primit autorul sugestii și îndemnuri stăruitoare pentru publicarea de față. Unul dintre profesorii din Tübingen, Dr. Richard Csaki subliniașe că „este foarte de dorit să se facă publicului german accesibilă în forma unei tipărituri în volum seria acestor eminente conferințe.“

Cedând acestor îndemnuri, dl prof. Ioan Lupaș a strâns în volum un număr de 33 studii și conferințe cu subiecte din trecutul Românilor, în deosebi al celor din Transilvania.

Acest impunător volum are la început două conferințe rostite la Universitatea din Tübingen despre „Temeiurile unității etnice românești“ și despre „Drumul istoric al Românilor spre unitate și independență politică“. Urmează apoi conferința rostită la Universitatea din München despre „Formarea celui dintâi Stat român independent în veacul XIV“, cea rostită la Universitatea din Berlin despre „Problema confesională în veacul XVI-a“; despre „Mihai Viteazul și stăpânirea lui transilvană“, despre „Începutul domniei lui Matei Basarab și relațiunile lui cu Transilvania“, despre „Mucenicia Brâncovenilor“, despre „Dimitrie Cantemir ca istoric“, despre „Regele Ferdinand I“, despre „Leopold Ranke și Mihail Kogălniceanu“.

Altă serie o formează momente și personalități istorice din trecutul Transilvaniei: Ion Huniade, Bartolomei Dragfi, Ștefan Mailat, Nicolae Olahus, Mihail Valahul, Desfacerea Transilvaniei de Ungaria în veacul XVI; Sfârșitul suzera-

destituit din rangul de patriarh și declarat din ziua aceea ca simplu mirean, cetățeanul Vasile Belavin.

Membrii adunării au cerut pentru el cea mai mare pedeapsă.

2. A fost elaborată doctrina despre justificarea comunismului.

3. S'a legiferat o serie de stări nouă pentru viața internă bisericească, nepermise de canoanele Bisericii ortodoxe despre cari am vorbit mai sus.

Imediat după terminarea ședințelor sinodului, Patriarhul Tihon, sub numele de Vasile Belavin a fost dat în judecată și osândit la împușcare. „Reînnoitorii“ triumfau, Tucidov se bucura. Dar ca un trăznet din senin a sosit renumita notă Kerson, prin care toată Europa culturală prețindea bolșevicilor imediata eliberare a patriarhului și a aderenților lui, amenințând în caz contrar cu începerea operațiunilor militare contra Uniunii Sovietice. Baza acestei intervenții a fost faptul, uitat de bolșevici, că patriarhul Tihon în trecut a fost mitropolit sau arhiepiscop în Alasca. Când Alasca a fost vândută Americii de guvernul țarist, patriarhul rămânând acolo pentru continuarea activității sale pastorale, a câștigat automat cetățenia americană, care a rămas în ființă și în momentul osândirii.

Patriarhul a fost eliberat. El a ieșit din închisoare și drumul lui pe străzile Moscovei s'a transformat într'un drum triumfal însoțit de ovațiile generale.

Clopoțele răsunau, calea lui a fost presărată cu flori, poporul se îmbulzea pe străzile Moscovei în așa măsură, încât a trebuit să se oprească circulația tramvaelor. Mulțimea era atât de mare încât nu s'a putut pătrunde la slujba patriarhală.

Pe unele locuri au început să elibereze din închisori pe aderenții Bisericii vechi.

Aproximativ o jumătate de an Biserica ortodoxă a avut oarecare ușurare. Dar după aceasta au început din nou represalii, împușcări V. T. U. din nou au început activitatea și închisorile din nou s'au umplut de credincioși.

Patriarhul Tihon, preluând conducerea și arătând pericolul acțiunii de subminare a V. T. U. a excomunicat pe aderenții „bisericii vii“ și pe „reînnoitorii“ din biserica ortodoxă, dând dreptul fiecărui preot de-a reveni în preoția lucrătoare prin pocăință prestată înaintea episcopului legitim local.

Cu timpul aderenții bisericii vii au recunoscut toată greșala lor, au făcut pocăință deplină, s'au desorganizat și au fost din nou primiți în Biserica ortodoxă.

În V. T. U. au rămas numai „reînnoitorii“ (reformatorii). Ei au schimbat într-o câțva programă anterioară. Punctele principale ale bisericii vii au rămas neschimbate. La ei au rămas în ființă până azi: nerecunoașterea patri-

arhatului, episcopatul căsătorit, pretenția de-a reprezenta ei Biserica ortodoxă rusă, justificarea comunismului și chemarea la uniunea strănsă și la cooperare cu puterea sovietică.

În anul 1925 s'a dat Patriarhului Tihon un ultimatum de-a primi o serie de pretențiuni ale G. P. U., adică de-a merge pe calea reînnoirii (reformatorii) și a bisericii vii și a capitula deplin, trădând Biserica. I s'a dat termen de 10 zile pentru gândire: din 27 Martie până la 6 Aprilie a acelui an. În ultimele zile ale acestui termen s'a făcut cunoscut că Patriarhul a refuzat primirea ultimatumului. În noaptea spre 6 Aprilie 1925 patriarhul Tihon a murit subit în mâinile medicului impus de G. P. U.

După aceasta s'au continuat aceleași chinuri pentru urmașii lui. Ei erau amenințați, înfricați și se scoteau dela ei pe calea teroarei anumite declarații.

Astfel mitropolitul Petru Krițikii a fost trimis departe la Nord, în Siberia și a murit în exil din cauza unui rac la gât.

După moartea patriarhului Iosif conducere bisericească [I. C. B.] a fost schimbată în „Sinodul ortodox“, care a continuat lucrul său de destrămare a Bisericii. Ajungând până la completă destrămarea internă, conducătorii sovietici n'au mai avut lipsă de acest „Sinod“ și au început facut să scoată din conducerea Bisericii pe aderenții reformatori ai Bisericii.

Așa de exemplu spre anul 1937 pentru toată Crimeea a fost lăsată o singură biserică pentru reformatori, anume biserica din cimitirul nou din orașul Simferopol, pe când pentru parohiile vechi (aderenții patriarhului) n'a rămas nici o biserică.

În Simferopol apărătoarea Bisericii ortodoxe ruse era la început catedrala, după aceea biserica „Schimbarea la față“ din cimitirul vechi desființat, rămasă unica nedărâmată de G. P. U. Obștea acestei biserici a suferit foarte mult din partea conducerii sovietice, care n'au încetat pretindea clerului și consiliului parohial desfacerea completă de orientarea patriarhală și recunoașterea „Sinodului Reformat“.

În cursul acestei presiuni sub diferite motive false au fost înlăturați cei mai de seamă păstori ai bisericii ortodoxe, ca arhiepiscopul Nicodim, arhiepiscopul Dumitru, preoții Dumitrie Ignatenco, Nicolae Cazan-schi, Nicolae Mezețev, Constantin Molclanov, Anatolie Băciovski și alții, în general un șir întreg de preoți și de mireni, cari au refuzat să recunoască „Sinodul Reformat“ și deciziile sinodului din anul 1923.

La începutul anului 1924 în parohia „Schimbarea la față“, dela cimitirul vechi, au început să circule șvonuri că această biserică în curând va fi predată reformatorilor. Și într'adevăr în 25 Ianuarie a celui an, în timpul sfinteii liturghii, în biserica plină de popor au intrat doi milițieni, reprezentanți ai G. P. U. în uniformă completă și preotul reformat. În mijlocul cre-

nității otomane și începutul supremației habsburgice în Transilvania; Răscoala din cursul secolului XVI—XVIII; Contribuțiunile la dezvoltarea orașelor transilvane.

Din toate acestea apare luminos contactul neîntrerupt dintre cele trei țări carpatice și se lămurește deplin, în ce măsură a fost dependent trecutul Transilvaniei de acela al Țării Românești și al Moldovei. Este un merit deosebit al cărții dlui profesor Lupaș de a fi izbutit să încadreze trecutul Transilvaniei în istoria generală a Românilor. Demonstrând opiniei științifice europene în mod convingător, că românii întrebă nu e un dar al tratatelor, ci un rezultat firesc al evoluțiunii istoriei și al realității etnice.

În sfârșit a treia serie de conferințe este menită să arate relațiunile istorice dintre Germani, Români, Croați și Slovaci: *Influența reformei religioase asupra Românilor în veacul XVI; Dualismul austro-ungar și consecințele lui pentru Croația și Transilvania; Relațiuni româno-slovace ș. a.*

Eminentul nostru istoric face prin această operă un important serviciu cauzei noastre peste hotare, prezentând într-o limbă de circulație europeană momentele principale ale istoriei noastre și aspectele caracteristice ale ei, deodată cu drepturile ce le avem pe acest pământ pe care-l frământăm cu strădania și cu sângele nostru din timpuri neștiute și cărula i-am dat pecetea noastră precum el ne-a dat pe a sa. De mult era necesar să pornim la o astfel de lămurire a lumii străine asupra ființei și vredniciei noastre în tot trecutul E bine că s'a început această lucrare măcar acum.

Și e bine că s'a început în chip norocos prin opere ca cea a dlui prof. I. Lupaș. Scrisul Dsale e cât se poate de adecvat acestui rost de misionarism românesc. Domnia Sa are darul de a prezenta trecutul istoric în forme accesibile unui public cât mai larg. Exponerea fluentă, caldă, urmărind esențialul, face din orice conferință sau lucrare scrisă a Dsale o adevărată pledoarie, bazată însă continuu pe cel mai strict adevăr istoric, întemeiat prin cele mai categorice dovezi.

Meritul acestei opere a dlui prof. I. Lupaș e dublat de faptul că trecutul nostru este înfățișat în ea cu toată sinceritatea, căci se întâmplă de multe ori că autorii cari scriu pentru un anumit cerc de lectori străini să retușeze acest trecut după preferințele aceluia cerc. Dl prof. I. Lupaș zugrăvește cu toată căldura personalității Regelui Ferdinand I și marele act al Dom-

dincioșilor s'a început tulburare. Ceice au intrat au stat la o parte așteptând terminarea slujbei. Numai decât după terminarea Liturghiei s'a adus la cunoștință că dela data aceasta biserica este predată reformatorilor. Au început lacrimile, cântare ascunsă... Dar din frica de represalii față de preoți, toți s'au supus forței și au părăsit, totuși nefericiți, după multe intervenții și multe drumuri la Moscova, parohia a reușit din nou să-și recapete drepturile ei, dar nu pe timp îndelungat. În anul 1932, pe baza ordinului G. P. U.-ului, fără arătarea motivelor, a fost înlocuit episcopul bisericii Golovko și în locul lui — chiar contra legilor sovietice — a fost instituit un oarecare anonim, necunoscut nimănui, care a luat în mână sa toată puterea și toată conducerea bisericii. Protestul credincioșilor nimeni nu i-a dat nici o atențiune. Peste 1—2 luni biserica deodată a fost închisă sub pretext că edificiul este reclamat urgent de nevoile statului. Parohienii au fost scoși din biserică, — ce s'a făcut cu inventarul și mobilierul bisericii, nu se știe nici astăzi.

Pentru oarecare timp parohienii au exoperat pe seama lor pentru serviciul divin o clopotniță din cimitirul armean afară de oraș, dar în curând au fost scoși și de acolo. După aceasta ei s'au aranjat în țigănie, într-o fostă brutărie — într-o cameră scundă cu podele de pământ — unde au continuat serviciul vreo trei ani. În anul 1937 și această biserică a fost închisă fără

nlei Lui: războiul pentru întregirea neamului. Rolul uriaș al Bisericii ortodoxe în păstrarea unității neamului nostru și influența ei definitorie asupra sufletului românesc este scos în relief deasemenea fără nici o umbră.

Scrisul dlui prof. I. Lupaș are o aromă de hronic. Ea vine din identificarea întregel ființe a autorului cu ființa trecutului nostru. Nu numai prin ce spune, ci și prin felul cum spune, dl prof. I. Lupaș sugerează trecutul nostru în tot ceea ce are caracteristic, așa cum o frântură cât de scurtă din doina noastră, ne învâluie în toată atmosfera sufletului românesc.

Avem nădejdea că și cercurile străine cetind cartea dlui I. Lupaș vor simți că din ea se ridică atmosfera sufletească a unui neam de-o spiritualitate profund originală și deosebit de cuceritoare, ce se manifestă prin toate faptele lui, un neam definit, deci un neam vechiu, un neam superior, ce integrează într'un mod unic mozaicul culturii universale.

D. S.

INFORMAȚIUNI

În zilele de 29 și 30 Aprilie s'a ținut la Sibiu congresul profesorilor secundari sub președinția de onoare a dlui prof. Ion Petrovici, ministrul Culturii Naționale și al Cultelor și cu participarea I. P. S. Mitropolit Nicolae.

Sedința de deschidere a fost un prilej de înaltă trăire națională și intelectuală, datorită cuvântărilor I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, a dlui ministru Ion Petrovici, a dlui prof. univ. Ion Lupaș, a președintelui profesorilor Valeriu Grecu. Vom scrie despre el în Nr. viitor.

Știre ziaristică. Asociațiunea culturală „Astra” din Sibiu, — în urma ajutoarelor bănești primite dela Consiliul de patronaj al operelor sociale din București de sub președinția dnei Maria Mareșal Antonescu, — a izbutit să cumpere tipografia în care se tipărise *Foia Poporului*. Înființată în 1892 de oameni grupați în jurul *Tribunei* de atunci, Asociațiunea, deodată cu tipografia, a primit asupra sa și editarea *Foii Poporului*, care astfel apare acum ca „organ al Astei”, sub direcția unui comitet. Ca redactor responsabil semnează dl Nic. Nicoară-Dobârceanu. Primul număr, apărut la sărbătoarea Învierii Domnului, pornește la drum cu arhieresti binecuvântări, trimise de înalții noștri arhierici dela Sibiu și Blaj. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului scrie:

O nouă facție, care să lumineze viața sufletească a neamului, este tot ce poate fi mai de dorit între împrejurările grele de azi. Și când mâna care o aprijinde este a „Astei” noastre, încercată răspânditoare de lumină în pătura largă a țărânimii ardeleni, avem cheazăie deplină că fapta ei va da roadele dorite.

Pornind la drum și adresându-se cetitorilor din popor acum în preajma praznicului luminos al sf. Paști, gazeta noastră își ia asupra sa îndatorirea de-a vesti nădejdea cele mari ale Învierii pentru sufletele cetitorilor și pentru neamul românesc.

Cu bucurie împărtășim arhieriasca Noastră binecuvântare pentru cei care se vor osteni să o scrie și pentru cei cari o vor citi spre folosul lor.

Hristos a înviat!

Moartea unei văduve preotese din generația veche. În 9 April 1943 a

arătarea motivelor, iar episcopul și doi preoți au fost trimiși în Siberia. Orașul Simferopol a rămas astfel fără biserici ortodoxe.

Cu venirea armatei germane și eliberarea Crimeei de bolșevici, obștea ortodoxă s'a unit cu biserica grecească canonică și cu puteri unite au renovat biserica grecească, care a fost dărâmată. Acuma în ea se face serviciul divin fără nici o restricție și în curând obștea ortodoxă așteaptă venirea unui episcop ortodox canonic-legitim, sosirea cărui este împiedcată din cauza apropierei frontului.

trecut la cele veșnice, în vârstă de 78 de ani, vâd. preteasă Ana Morușca n. Cado, mama P. S. Sale Episcopului Polcarp al Americii și locșitor Episcop al Ismailului. Venerabila matroană, prin frumoasele însușiri, care i-au împodobit sufletul, rămâne o pildă vrednică de amintire și de urmare pentru toate mamele și adevăratele soții de preot. Slujba înmormântării defunctei s'a săvârșit în biserica parohiei Craiva, protop. de Alba-Iulia, de către un sobor de preoți, în frunte cu P. C. vicar prot. Al. Baba. În veci pomenirea ei!

Nr. 3308/1943.

(29) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III, Măgura cu filiala Jeledinți, protopopiatul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în *Telegraful Român*.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul de Stat;
2. Sesiunea parohială în materie: 1 jug. 113 st. patrați pământ arător, iar în filie: 3 jug. 534 stg. patrați fânaș.
3. Dela fiecare familie din materie și filie, câte o ferdelă de porumb și câte o zi de lucru.
4. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta, în termen oficiului protopopesc, în parohie, spre a împlini prevederile Regulamentului pentru parohii.

Orăștie, la 27 Martie 1943.

Pr. I. Vințan
adm. protopop.

(28) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl III Lu-dești din protopopiatul Orăștiei se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în *Telegraful Român*.

Beneficiile împreunate acest post:

1. Salarul de Stat;
2. Casă parohială cu supraedificate economice;
3. Grădina în extenziune de 439 stg. p.;
4. 20 jug. pădure și 2 fânașe de circa 2 cară de fân.
5. Dela 100 familii câte o ferdelă (de 20 l.) porumb sfărâmat;
6. Dela 100 familii câte o zi de lucru;

8. Stola obișnuită în protopopiat. Cererile de concurs se vor înainta, în termen, Oficiului protopopesc al Orăștiei, însoțite fiind de toate actele necesare.

Concurenții se vor prezenta, cu prealabila încuviințare a Oficiului protopopesc, în parohie, spre a satisface normele prevăzute în Regulamentul pentru parohii.

Orăștie, la 28 Martie 1943.

P. Iosif Vințan
adm. protopopesc

Nr. 118 1943

(21) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl III-a Glâmbocă, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în *Telegraful Român*.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar de stat,
2. Sesiune parohială, 2 jug. pământ arător și 1¹/₂ jug. fânaș.
3. Transportul unei soarte de lemne din pădure.
4. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare și de încuviințarea de candidare dela I. P. S. Mitropolit, se vor înainta în termen of. protopopesc în Avrig.

Concurenții se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a of. protopopesc într-o zi de Duminică sau sărbătoare în biserică, spre a face cunoștință cu poporul.

Glâmbocă la 14 Februarie 1943.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înțelegere cu consiliul parohial din Glâmbocă.

Pr. A. Radu
adm. protopopesc

Nr. 118 - 1943.

[23] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Șomărtin, din protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în *Telegraful Român*.

Beneficiile sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Sesiunea parohială 2 jug. arător și 8 jug. fânaș.
3. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta în termen oficiului protopopesc din Agnita cu toate documentele necesare, inclusiv autorizația de candidare, dată de P. V. Consiliu arhiepiscopesc.

Concurenții cu prealabila încuviințare a oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox-român din Agnita, în înțelegere cu consiliul parohial din Șomărtin,

Agnita la 28 Februarie 1943.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 2528/1943 Bis.

3—3

Concurs

Pentru pictarea bisericii ortodoxe române din Blaj, se publică concurs, invitându-se pictorii doritori a picta acea biserică, să înainteze oferte-deviz până la 1 Mai a. c.

Pictura va fi în frescă.

Concurenții vor înainta până la data de mai sus, o schiță de ansamblu a picturii, în conformitate cu regulile iconografiei precum și dovadă că a mai executat lucrări de pictură în frescă.

Se atrage atențiunea concurenților că pictura interiorului bisericii va fi în stilul icoanelor catapetesmei. Informații mai de aproape se pot primi dela oficiul parohial ort. rom. din Blaj și dela Consiliul arhiepiscopesc.

Se observă totodată că Consiliul arhiepiscopesc își rezervă dreptul de a încredința lucrarea concurenților, în care va avea încrederea că va executa ucrarea în condițiuni optime artistice și iconografice.

Sibiu, 16 Martie 1943.

Consiliul Arhiepiscopesc

(17) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreț bisericesc, la Biserica Sf. Nicolae din Brașov-Schei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în *Telegraful Român*.

Retribuțiunile împreunate de acest post sunt:

1. Salarul dela Stat, după calificatie și anii de serviciu.
2. Venitele locale.
3. Locuință în natură dela parohie.
4. Patru jugăre teren arabil dela parohie.

Concurenții își vor înainta cererile însoțite de diploma de cântăreț bisericesc dela Școala de cântăreți Dimitrie Cunțan, Sibiu, precum și de alte acte recomandatoare, Consiliului parohial al Bisericii Sf. Nicolae, Piața Unirii 1., și se vor prezenta la Biserică pentru ca să-și arate dexteritatea în Tipic și cântările bisericești.

Brașov, la 23 Februarie 1943

Dr. N. Stinghe

Paroh., Adm. Prot., Președinte:

Vasile Iordache
Secretar

Citiți și răspândiți

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. S. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacția și Administrația: Sibiu, Academia teologică „Andreiană”. Redactor Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 560.